

2. Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області. Інформаційний сайт. «Нова українська школа». «Мовно-літературна освітня галузь. Зарубіжна література». URL: http://ippobuk.cv.ua/?page_id=9803.

3. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

4. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Модельні навчальні програми з зарубіжної літератури. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku2>.

5. Інститут модернізації змісту освіти. Інформаційний сайт. Підручники для 5 класу. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/5-klas-nush/movno-literaturna-galuz/zarubzhna-literatura/>.

6. Інститут модернізації змісту освіти. Інформаційний сайт. Підручники для 6 класу. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/6-klas/zarubzhna-literatura-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-6-klas/>.

7. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти». URL: <https://cutt.ly/mZvsrIt>.

Говорнян Л.С.,

методист науково-методичного центру
предметів мовно-літературної та історичної галузей
і міжнародної інтеграції ІППОЧО

КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти
Чернівецької області»

e-mail: liliya.hovornyan@gmail.com

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИКЛАДАННЯ
РУМУНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (РУМУНСЬКОЇ І
ЗАРУБІЖНОЇ) У 5-11 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2023/2024 Н.Р.**

Мовно-літературна освітня галузь спрямована на всебічний розвиток дитини і формування в учнів НУШ однієї із найважливіших компетентностей – комунікативної. Уміння зв'язно висловлюватися потрібне кожній людині, незалежно від її професії. Володіння словом

дає можливість поділитися знаннями, власними думками та враженнями з людьми, відстоювати свої переконання, уникати непорозумінь.

На початку навчального року задля забезпечення якісного виконання освітніх програм в умовах очного та/або дистанційного навчання пропонуємо приділити увагу повторенню вивченого матеріалу за минулий рік, запровадити «коригувальне навчання». Для цього варто, по-перше, провести діагностичні роботи (усні співбесіди), опитування в 5-11-х класах з метою визначення рівня засвоєння матеріалу учнями; по-друге, відповідно до результатів спланувати роботу (колективну або індивідуальну) щодо актуалізації окремих тем, систематизації знань та умінь, практичного їх закріплення тощо.

Забезпеченню необхідної якості освітніх послуг сприяє чітко спланована робота вчителя. На початку навчального року вчителів потрібно укласти свій оптимальний навчально-методичний кейс, комплекс для вивчення предметів: вибрати методи, прийоми, засоби та інструментарій для дистанційної, очної, змішаної форм навчання, визначитися, як саме проводити дистанційне навчання, які цифрові сервіси, навчальні матеріали використати та як організувати зворотній зв'язок з учнями.

Пріоритетним освітнім завданням закладів освіти у 2023/2024 навчальному році є формування у здобувачів освіти умінь якісно навчатися та використовувати ІКТ, а в учителів – умінь забезпечувати цей процес.

Організація освітньої діяльності у базовій школі здійснюватиметься насамперед відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням КМ України від 14.12.2016 №988-р); Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМ України від 23.11.2011 №1392. Виконання вимог зазначених державних стандартів є обов'язковим для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності [4].

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державними стандартами результатів навчання, є освітня програма закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО). Основою для розроблення освітньої програми є стандарт освіти відповідного рівня.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх технологій, методик компетентнісного навчання.

Основними завданнями мовно-літературної освіти у закладах загальної середньої освіти є формування гуманістичного і державного світогляду, активної громадянської позиції, почуття патріотизму в учнів, розширення їх культурно-пізнавальних інтересів, виховання поваги до традицій свого народу та толерантного ставлення до культури та традицій інших народів.

У 2023/2024 навчальному році вчителі-словесники закладів загальної середньої освіти, працюватимуть за Типовими освітніми програмами, затвердженими наказами Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до Закону України «Про освіту» розширюються права закладів загальної середньої освіти, які, розробляючи свої робочі освітні програми на основі зазначених вище Типових освітніх програм, можуть самостійно вибудовувати конкретне співвідношення навчального часу та перелік предметів.

Робочі освітні програми закладів загальної середньої освіти затверджуються керівництвом освітнього закладу та не потребують погодження з відповідним органом управління освітою.

Типова освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети [4].

У 2023/2024 навчальному році 5 та 6 класи НУШ закладів загальної середньої освіти працюватимуть за «Модельною навчальною програмою «Румунська мова» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з (класами/групами) румунською мовою навчання, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795 [1].

У 7-9 класах закладів загальної середньої освіти продовжують працювати за типовими навчальними програмами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804; у

10-11 класах – за наказом МОН від 23.10 2017 №1407 і розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України [5].

Навчальні програми та підручники до них розроблено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392, з урахуванням Державного стандарту загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462, та положень концепції «Нова українська школа» [4].

У 5-х та 6-х класах НУШ вивчається інтегрований курс «Румунська та зарубіжна література».

У 2023/2024 навчальному році 5 та 6 класи НУШ закладів загальної середньої освіти працюватимуть за «Модельною навчальною програмою інтегрований курс «Румунська та зарубіжна література» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з (класами/групами) румунською мовою навчання, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795 [2].

У 7-9 класах закладів загальної середньої освіти працюватимуть за типовими навчальними програмами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698 [5]; у 10-11 класах – за наказом МОН від 23.10 2017 №1407 і розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

У 10-11 класах навчальні предмети «Румунська мова» та інтегрований курс «Література» (румунська та зарубіжна) в закладах загальної середньої освіти за новим типовим навчальним планом на рівні стандарту (див. наказ МОН від 20.04. 2018 №408) трансформується в інтегрований курс «Румунська мова та література».

Звертаємо особливу увагу, що відповідно до наказу Міністерства від 01.09.2009 №806 «Про використання навчально-методичної літератури у закладах освіти» освітні заклади мають право використовувати в освітньому процесі лише ті підручники та навчально-методичні посібники, які щорічно зазначаються в переліках навчально-методичної літератури для основної і старшої школи на сторінках Інформаційного збірника МОН України та мають відповідний гриф [9].

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне (обов'язково), тематичне, семестрове, річне та ДПА.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів необхідно керуватися Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

Під час визначення рівня навчальних досягнень учнів враховуються: характеристики відповіді: правильність, логічність,

обґрунтованість, цілісність; якість знань; сформованість загально/навчальних та предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки; виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези; самостійність оцінних суджень.

Оскільки Нова українська школа зорієнтована на особистість, розвиток творчості, створення індивідуальної траєкторії навчання кожного учня, то будь-яка робота з мовним матеріалом, художнім твором на уроках румунської мови та літератури (румунської та зарубіжної) має бути спрямована на розвиток критичного мислення, формування цінностей, вміння формулювати та аргументувати думку, підкріплювати її фактами з літературного твору, з історії, з життя. На уроках словесності потрібно розвивати ключову компетенцію – читання тексту з розумінням.

Пропонуємо використовувати у практичній діяльності упорядкованого каталогу рекомендованих джерел за компетентностями та напрямками підвищення кваліфікації, у т.ч. опрацювання джерел для формування предметно-методичної компетентності з мовно-літературної освітньої галузі розміщеним на сайті ІППОЧО [7, 8].

Пропонуємо використовувати у практичній діяльності упорядкованого каталогу рекомендованих джерел за компетентностями та напрямками підвищення кваліфікації, у т.ч. опрацювання джерел для формування предметно-методичної компетентності з мовно-літературної освітньої галузі [8].

Для забезпечення варіативної складової навчальних планів закладів ЗСО використовуються програми *спецкурсів та факультативних курсів*.

Пропоновані програми дають можливість вибору, варіювання курсів, а головне – спонукають учителів до творчої праці в навчанні румунської мови.

Отже, факультативні та спеціальні курси сприяють поглибленню й розширенню набутих учнями на уроках румунської мови та літератури знань, допомагають краще засвоїти матеріал основного курсу, удосконалювати навички аналізу різних форм мови, розширювати лінгвістичну ерудицію школярів, підвищувати рівень мовного чуття і формувати комунікативну компетенцію. При вивченні цих курсів учні розвивають творчі здібності, значно зростає роль самостійної, індивідуальної, диференційованої волі. Викладач факультативу чи спецкурсу, відбираючи дидактичний матеріал,

орієнтується на сильних, філологічно обдарованих дітей. У процесі факультативних занять чи занять із спецкурсу з'являється можливість ураховувати здібності кожного та вибирати для нього індивідуальні завдання.

Список використаних джерел та літератури

1. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Модельна навчальна програма «Румунська мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.programy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mod.navch.prohr.menshyn/Rumunska.mova.5-9-kl.Hovornyan.ta.in.17.03.2023.pdf>.

2. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератур. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.programy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mod.navch.prohr.menshyn/Intehr.kurs.rumunskoyi.ta.zarub.lit.5-9-klas.Hovornyan.ta.in.17.03.2023.pdf>.

3. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: www.mon.gov.ua.

4. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Державний стандарт загальної середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.

5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Навчальна програма «Румунська мова для 6-9 класів» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.literatura-rumunska.ta.zarubizhna-6-9.21.09.2022.pdf>.

6. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. Навчальна програма «Інтегрований курс Література (румунська та зарубіжна) для 6-9 класів» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.programy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mod.navch.prohr.menshyn/Intehr.kurs.rumunskoyi.ta.zarub.lit.5-9-klas.Hovornyan.ta.in.17.03.2023.pdf>.

7. Сайт ІППОЧО. URL: http://ippobuk.cv.ua/?page_id=6536.
8. Сайт ІППОЧО. Предметно-методичні компетентності з мовно-літературної освітньої галузі. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1tWbmtW0d1RsxyhMNrikc_ZbdcqptptgO.
9. Інститут модернізації змісту освіти. Офіційний сайт. URL: <https://imzo.gov.ua/>.

Білянiна О.Я.,
методист науково-методичного центру
предметiв природничо-математичної
та iнформаційно-технологічної галузей
КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти
Чернівецької області»
e-mail: bilyanina@ukr.net

Білянiн Г.І.,
професор кафедри методики викладання
природничо-математичних дисциплiн
КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти
Чернівецької області»,
кандидат педагогічних наук, доцент
e-mail: biljanin@ukr.net

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У 5-11 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2023/2024 Н.Р.

Сьогоднішня ситуація в системі освіти характерна інтенсивними змінами, що відбуваються як у професійному педагогічному, так і в шкільному навчанні. Прискорення темпів розвитку сучасного суспільства призводить до того, що перед школою постає проблема давати не тільки знання, а й здатність оперувати ними в різних ситуаціях під час розв'язування проблем, що виникають у повсякденному житті. Звідки очевидною стає потреба в результатах освіти, які не обмежуються тільки якістю знань, умінь і навичок [1]. Тому пріоритетом сучасної школи у 2023/2024 навчальному році залишається *розвиток здібностей, нахилів та інтересів* школярів, які визначені у чинних нормативних документах, *та створення сприятливих умов для творчої діяльності дітей*, які б допомагали їм самореалізуватися у складній багатогранній соціокультурній